

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 157/2013
Пзз1 48/13
29.05.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије: Стојана Локића, као председника већа, судије Бранка Станића и судије Надежде Радевић, као чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог Агенција за приватизацију Републике Србије из Београда коју заступа В.М. адвокат из Б., против туженог – противтужиоца К.ф.л. по Уговору о конзорцијуму Ов број III 1717/2007 овереног у Општинском суду у Новом Саду – Одељење у Жабљу дана 17.05.2007. године а који чине 1) В.Ј. из Н.С., 2) М.Ј. из К., 3) Д.Р. из Л., чији је пуномоћник адвокат Б.У. из С., ради дуга и утврђења ништавости, вредност предмета спора по тужби 48.000.000,000 а по противтужби 48.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 100/13 од 18.04.2013. године, донео је у седници већа одржаној дана 29.05.2014. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог Агенције за приватизацију из Београда изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 100/13 од 18.04.2013. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости тужиоца-противтуженог Агенције за приватизацију из Београда изјављен против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 100/13 од 18.04.2013. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П број 842/2011 од 08.11.2012. године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца – противтуженог, којим је тражио да се обавезе тужени – противтужилац да исплати износ од 48.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.05.2010. године па до исплате. Ставом 2. изреке наведене пресуде, Привредни суд у Београду се огласио ненадлежним за одлучивање о противтужбеном захтеву у делу у коме је тужени као противтужилац тражио да се утврди да је делимично ништаво и да не производи правно дејство решење Агенције за приватизацију

број 10-384/09-967-55 уап /02 од 09.02.2009. године у ставу 1. тачка 3. диспозитива решења, па се противтужба у овом делу одбацује. Ставом 3. изреке пресуде, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог – противтужиоца у делу у коме је тражио да се утврди да су ништаве и да не производе правно дејство одредбе члана 5. тачка 2. и члана 6. тачка 1. Анекса 2. уговора о продаји друштвеног капитала методом јавне аукције оверено код Првог општинског суда у Београду Ов број П - 236/2009 од 24.02.2009. године. Ставом 4. изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж број 100/13 од 18.04.2013. године одбијене су жалба тужиоца – противтуженог и жалба туженог – противтужиоца, као неосноване и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П број 842/11 од 08.11.2012. године.

Против другостепене пресуде тужилац – противтужени Агенција за приватизацију Републике Србије је благовремено изјавила ревизију у односу на први став изреке, којим је одбијена њена-жалба, због погрешне примене материјалног права и због битних повреда одредаба парничног поступка, позивајући се на битну повреду из члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09) који се примењује на основу члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11) и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, као ни битна повреда из тачке 12. овог члана на коју се ревидент неосновано позива. Побијана пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати њена законитост и правилност, садржи разлоге о битним чињеницама, који нису у супротности са стањем у списима предмета и изведеним доказима.

Према утврђеном стању тужени К.ф.л., основан Уговором о конзорцијуму од 15.05.2007. године, преко овлашћеног представника закључио је дана 01.06.2007. године са тужиоцем Уговор о продаји друштвеног капитала методом јавне аукције, на основу кога је купио 70 % капитала друштвеног предузећа М. Б. Између тужиоца, туженог као јемца и Ђ.Ђ. као купца дана 02.12.2008. године закључен је Анекс 2 уговора о продаји друштвеног капитала у складу са којим је Ђ.Ђ. ступио на место купца из основног уговора, преузео сва његова права и обавезе и наведеним анексом тужени се сагласио да као јемац одговара за обавезе купца утврђене анексом и основним уговором, те се обавезао да у случају повреде обавеза одређених основним уговором, плати уговорну казну у износу од 30 % од купопородајне цене. Како купац друштвеног капитала није извршио уговорену обавезу из члана 5. тачка 3. тачка 2. која се односи на обезбеђење континуитета пословања у претежној делатности субјекта приватизације ни у накнадно остављеном року, тужилац-противтужени је дописом од 28.05.2010. године обавестио купца Ђ.Ђ., В.Ј., представника конзорцијума као и субјекта приватизације, да је уговор раскинут због

неиспуњења уговорних обавеза од стране купца. Дописом од 22.09.2010. године упућеним В.Ј. као представнику конзорцијума, позван је тужени – противтужилац да у року од 15 дана изврши плаћање уговорене казне.

Нижестепени судови су одбили као неоснован захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио исплату уговорене казне у износу од 48.000.000,00 динара, јер су закључили да из уговорних одредби произилази да је између странака уговорена казна предвиђена за случај неиспуњења обавезе, па у том случају тужилац као поверилац има право избора између две могућности: или да тражи исплату уговорене казне или да захтева испуњење обавезе, с тим да о извршеном избору обавести дужника у разумном року рачунајући од тренутка дужникове доцње. У конкретном случају тужилац-противтужени је раскинуо уговор. Како је тужилац-противтужени, захтевао исплату уговорене казне након раскида уговора, он у том случају нема право да тражи исплату уговорене казне ни од купца друштвеног капитала а ни од јемца, због чега су нижестепени судови одбили тужбени захтев за исплату уговорене казне позивајући, се на одредбу члана 270, 273. и 997. Закона о облигационим односима.

Ревизијски суд на основу утврђеног чињеничног стања је закључио да су нижестепени судови правилно одлучили када су одбили тужбени захтев тужиоца-противтуженог и за такво одлучивање дали ваљане правне и чињеничне разлоге, које прихвата и ревизијски суд.

Неосновани су наводи ревидента да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су одбили тужбени захтев и неосновани су наводи да је у конкретном случају требало применити одредбе члана 41-а и 41-ж Закона о приватизацији као и одредбу члана 20. Закона о облигационим односима и одредбе уговора, из којих несумњиво произилази право тужиоца-противтуженог да наплати уговорену казну. Одредбом члана 270. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да поверилац и дужник могу уговорити да ће дужник платити повериоцу одређени новчани износ или прибавити неку другу материјалну корист ако не испуни своју обавезу или ако задоцни са њеним испуњењем (уговорна казна). Одредбом члана 272. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да споразум о уговорној казни дели правну судбину обавезе на чије се обезбеђење он односи. Одредбом члана 273. Закона о облигационим односима је прописано, кад је казна уговорена за случај неиспуњења обавезе, поверилац може захтевати или испуњење обавезе или уговорну казну.

У конкретном случају правилно су нижестепени судови закључили да је уговором странака, уговорена казна предвиђена за случај неиспуњења уговорених обавеза. Како тужилац није тражио извршење уговора, већ је уговор раскинуо у том случају имајући у виду акцесорност уговорене казне, односно, да споразум о уговорној казни дели судбину обавезе на чије се обезбеђење односи, произилази да се уговорна казна не може активирати, односно не може тражити њена исплата након раскида уговора. То даље значи да за разрешење овог спорног односа а сагласно уговору странака се примењују цитиране одредбе члана 270-273 Закона о облигационим односима и нема места примени одредби члана 41 Закона о приватизацији ни примени одредбе члана 20 Закона о облигационим односима.

Наводи ревидента да је одредбом члана 132. Закона о облигационим односима прописано, да су након раскида уговора, обе стране ослобођене својих обавеза, осим обавезе на накнаду штете и да се у конкретном случају ради о штети коју је тужилац претрпео а другостепени суд, ускратио му право да исту наплати, се не могу прихватити као основани. У конкретном случају потраживање тужиоца-противтуженог које је предмет спора, као што је претходно и наведено, засновано је на основу споразума о уговорној казни и тако је и опредељена висина и постављен тужбени захтев. Дакле, не ради се о захтеву за накнаду стварне штете коју је евентуално претрпео тужилац кривицом туженог- Право на накнаду штете која може настати као једна од последица раскида уговора, по члану 132. Закона о облигационим односима, припада увек оштећеној уговорној страни, ако је штета настала кривицом друге уговорне стране а услед неизвршења уговора. Таква штета се не може унапред утврђивати, јер се ради о стварно претрпљеној штети која се мора доказати и по основу а и по висини. У конкретном случају такав захтев није ни постављен нити је о томе расправљано.

На основу изложеног, ревизијски суд је на основу процесног овлашћења из члана 405. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу 1. ревизијске пресуде.

Врховни касациони суд је одлучивао и о изјављеном захтеву за заштиту законитости, који је тужилац изјавио на основу одредбе члана 418. Закона о парничном поступку.

Захтев је испитан на начин прописан чланом 421. став 1. Закона о парничном поступку и одлучено да је исти неоснован.

Захтев није основан из разлога што за његово усвајање нису испуњени процесни услови. Тужилац се формално позива да је побијана пресуда Привредног апелационог суда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку а у суштини захтев заснива на погрешној примени материјалног права. Погрешна примена материјалног права не може бити разлог за изјављивање захтева за заштиту законитости, због чега исти не може ни бити усвојен. Са наведених разлога, Врховни касациони суд, на основу процесних овлашћења из члана 405. став 1. а у вези са чланом 421. став 2. Закона о парничном поступку је одлучио као у ставу 2. изреке.

**Председник већа-судија
Стојан Јокић,с.р.**